

Посилання:

Мелько Л. Країнознавчий фестиваль «Діалог культур»: науково-методичні рекомендації / Л.Ф. Мелько // Географія та економіка в сучасній школі. – 2013. - № 3. – С. 29-34.

Людмила Федорівна Мелько,
завідувач кафедри туризму
ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК»,
кандидат педагогічних наук, доцент, м.Київ

**КРАЇНОЗНАВЧИЙ ФЕСТИВАЛЬ
«ДІАЛОГ КУЛЬТУР»:
науково-методичні рекомендації**

У системі взаємодії вищої та середньої школи на базі Університету економіки та права «КРОК» упродовж останніх трьох років успішно реалізується потужний міжнародний проект «Країнознавчий просвітницький фестиваль «Діалог культур», який проводиться за сприяння Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України. Його учасниками є учні старших класів шкіл-партнерів університету та Асоційованих шкіл ЮНЕСКО. Щороку фестиваль збирає під своїми крилами усіх учасників понад 300 осіб. Подібні проекти можливі для втілення у будь-яких масштабах. Пропонуємо поділитися досвідом проведення заходу.

«Від діалогу до взаємозбагачення культур»

(Головна ідея проекту)

Сучасний світ перебуває в стані масштабної глобалізації, яка з одного боку сприяє розвитку об'єднуючого фактору між народами та країнами світу, з іншого – стирає культурну своєрідність народів, його унікальність у різноманітних проявах особливостей матеріальної та духовної культури. Поширення даної тенденції викликає у кожного народу зрозуміле прагнення зберігати і захищати самобутність, неповторність своєї культури.

Вивчення самобутності кожної держави, її історичного, політичного, економічного розвитку, особливо культурологічних особливостей є надзвичайно

актуальним і необхідним для збереження миру, формування взаємоповаги між народами та культурами, особливо для підростаючого покоління, молоді, а також для суспільства в цілому.

Однією з ефективних форм залучення школярів та молоді до вивчення особливостей культур країн та народів світу є заснування та проведення країнознавчого просвітницького фестивалю «Діалог культур».

Історія фестивального руху «Діалог культур» в Університеті «КРОК»:

- 11 березня 2011 року – фестиваль «Діалог культур: країн Африки»;
- 25 листопада 2011 року – фестиваль «Діалог культур: країни Латинської Америки»;
- 3 грудня 2012 року – фестиваль «Діалог культур: країни Європи».

Першим кроком до реалізації довгострокового проекту став фестиваль «Діалог культур: країни Африки».

Ідея проведення країнознавчих фестивалів не є новою. Подібні заходи проводяться у багатьох навчальних закладах на різних рівнях. Але фестиваль щодо країн Африки на високому представницькому рівні, у співпраці з багатьма громадськими організаціями проводився в Україні чи не вперше.

Фестиваль став справжньою резонансною подією не тільки для Університету, але й для м.Києва. Це було справжнє свято взаємоповаги, взаємодовіри, щирості різних культур і народів. Тема ознайомлення з культурологічними особливостями країн та народів засобами країнознавчого фестивалю стала надзвичайно популярною серед учнівської молоді і вимагала подальшої її розробки та впровадження, що знайшло своє відображення у наступних заходах. Тому матеріали цієї статті можуть бути певним порадищем для бажаючих освітян провести фестиваль на базі свого навчального закладу.

Пропонуємо ознайомитись з узагальненим положенням та основними етапами проведення заходу.

**УЗАГАЛЬНЕНЕ ПОЛОЖЕННЯ ПРО КРАЇНОЗНАВЧИЙ
ПРОСВІТНИЦЬКИЙ ФЕСТИВАЛЬ «ДІАЛОГ КУЛЬТУР»**

(далі – Фестиваль)

Мета Фестивалю полягає в ознайомленні школярів, молоді з особливостями

культури країн та народів світу, сприянні формуванню особистості на засадах толерантності, взаємоповаги до інших культур і народів.

Завданнями Фестивалю є:

- ознайомлення учасників заходу з різними аспектами культурологічних країнознавчих характеристик, пам'ятками історії та культури (у т.ч. Спадщина ЮНЕСКО);
- формування взаєморозуміння, толерантності між народами, расовими та релігійними групами, поваги до представників різних етносів, їхньої культури, способу життя;
- формування розуміння глобальної взаємозалежності всіх країн і народів;
- розвиток комунікативних здібностей, сприяння розвитку здатності спілкуватися з людьми різних національностей;
- розвиток творчого потенціалу особистості, формування вмінь і навичок презентувати творчі роботи;
- формування почуття прекрасного на кращих здобутках світової цивілізації.

Учасниками Фестивалю можуть бути учні старшої школи, студенти, молодь; представники посольств та консульств, міжнародних організацій, іноземні громадяни та ін.

Особливо корисним участь у Фестивалі є для школярів та молоді, які планують пов'язати свою майбутню професійну діяльність зі сферою міжнародних відносин та туризмом.

Оргкомітет фестивалю (вказується навчальний заклад – ініціатор і головний виконавець проекту та організації-співорганізатори).

Етапи проведення Фестивалю: підготовчий, власне Фестиваль, підсумковий етап (вказуються конкретний проміжок часу та дата заходу).

Підготовчий етап:

- пошук співорганізаторів заходу, обговорення формату участі;
- зустрічі з представниками загальноосвітніх навчальних закладів, представниками молодіжних організацій щодо участі, формування команд;
- виконання випереджальних завдань командами-учасниками Фестивалю;
- організаційна підготовка до власне Фестивалю тощо.

Характер випереджальних завдань для учасників.

З метою більш глибокого ознайомлення школярів та молоді з країнами, розвитку пізнавальної активності, комунікативних здібностей командам від шкіл-партнерів пропонується ознайомитись з однією із країн світу (або певного регіону) та підготувати і продемонструвати творче завдання.

Завдання включає такі складові: 1) ***ознайомитись*** оглядово з аспектами країнознавчих характеристик країни вивчення (за орієнтовним планом: загальні відомості про країну, історія формування території, населення, економічний розвиток, соціальна сфера та особливості культури, взаємозв'язки з Україною тощо); 2) ***ознайомитись*** з пам'ятками історії та культури, які знаходяться на території країни, у т.ч. під охороною ЮНЕСКО; 3) ***підготувати*** виступ (презентацію) щодо пам'яток історії та культури або на культурологічну тематику про країну вивчення (теми узгоджуються)!!!

Власне Фестиваль (вказується дата, час, місце проведення заходу):

1. Урочиста концертно-презентаційна частина.
2. Секційні засідання (представлення творчих робіт команд-учасників).
3. Майстер-класи та творчі студії.

Підсумковий етап (підведення підсумків, написання звіту).

Координатори Фестивалю (вказуються конкретні особи та їх контакти).

Вкінці вказується конкретна дата остаточної подачі заявки щодо участі у заході.

Положення про фестиваль складається із певних структурних компонентів: мета та завдання проведення заходу, його учасники, оргкомітет, етапи проведення та контактна інформація. Для кожного заходу готується конкретне положення, де враховуються особливості тематики та уточнюється формат проведення.

Як показує практичний досвід, для успішної реалізації проекту, необхідно чітко визначитись у діях, системно підходити до вирішення поставлених завдань. Пропонуємо розглянути структурну модель організації та проведення країнознавчого фестивалю (рис.1).

Рис.1. Структурна модель організації та проведення країнознавчих просвітницький фестивалів

Організація та проведення фестивалю здійснюється у три етапи: підготовчий, власне фестиваль, підсумковий етап.

Успішність заходу залежить, насамперед, від його ретельної підготовки, тому *підготовчий етап* не менш важливий, ніж саме дійство. Виділяємо три ключові структурні компоненти, умовно назвавши їх: «інсайт», «командна гра», «кроки результативності».

По-перше, головною складовою будь-якого проекту є мотиваційний компонент, визначення і формулювання основної ідеї заходу, яка вимагає детальної творчої розробки та удосконалення у процесі практичної реалізації у вигляді положення та плану проведення.

По-друге, проведення фестивалю потребує чимало зусиль його організаторів, тому формування команди є ключовою ланкою успіху. Необхідно створити оргкомітет фестивалю, до складу якого мають ввійти колеги-однодумці, учні або студенти, співорганізатори-партнери.

По-третє, запорукою результативності заходу є чіткий системний розподіл зон відповідальності між організаторами, а саме: 1) формування команд учасників, організація секційних засідань; 2) інформаційно-презентаційне оформлення заходу; 3) підготовка урочистої концертно-презентаційної частини; 4) підготовка майстер-класів та творчих студій; 5) організація фото-відеозйомки; 6) організація волонтерів; 7) запрошення гостей та ЗМІ.

Кожна зона відповідальності, тобто своєрідні «кроки результативності», відпрацьовуються паралельно.

У цілому на підготовку фестивалю відводиться 2-3 місяці, тому починати необхідно із формування команд учасників дійства (приблизно від 3 до 10 осіб, у залежності від можливостей навчального закладу – організатора). Для цього проводиться установча нарада для координаторів від закладів-учасників.

Кожна команда відповідно до зазначеного у положенні терміну має подати заявку, де вказуються учасники і координатор проекту. Окрім цього, команда отримує випереджальне завдання, обираючи країну, яку буде представляти, за

узгодженою тематикою. У нашій фестивальній роботі ключовою темою є вивчення Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО, але можливі і будь-які інші культурологічні теми для підготовки. У процесі підготовки можливі консультації студентів-міжнародників, які вивчили курс з країнознавства, відвідування консульств, посольств, спілкування з іноземними громадянами.

Університет «КРОК» співробітничав з більш ніж 70 середніми навчальними закладами України та Асоційованими школами ЮНЕСКО. До участі у фестивалі запрошуються учні старших класів (9-11 класи), яких координують вчителі, насамперед, географії, історії, іноземних мов.

Важливою складовою країнознавчих просвітницьких фестивалів є інформаційно-презентаційне оформлення. До кожного заходу готується тематична виставка щодо Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО країн, які представлені на фестивалі; презентація, яка демонструється в актовій залі до початку дійства; тематичний роздатковий матеріал; у аудиторіях можливі спеціалізовані виставки.

При підготовці до урочистої концертно-презентаційної частини, майстер-класів та творчих студій ми залучаємо дипломатичний корпус, що є найскладнішою складовою процесу підготовки. Але незаперечним є те, що зустрічі, особливо з Надзвичайними та Повноважними Послами, консулами, радниками посольств, іншими співробітниками, іноземними громадянами справляють незабутнє враження на учасників заходу і примножують досвід спілкування з людьми різних національностей.

Власне фестиваль включає три структурні компоненти: урочисту концертно-презентаційну частину, секційні засідання, де відбувається захист творчих робіт, майстер-класи та творчі студії.

На *концертно-презентаційній частині* відбувається емоційне налаштування публіки на позитивне сприйняття дійства. Учасники знайомляться між собою, з організаторами, з представниками інших країн світу, дипломатичним корпусом. Зі сцени лунають слова привітання, демонструються своєрідні міні-візитки країн з тематичними концертними номерами.

На наших фестивалях його гостями і учасниками були Надзвичайні й Повноважні Посли в Україні: ПАР (п.А.Вентер), Нігерії (п.І.Пада Касай), Македонії (п.Ацо Спасеноскі). До учасників з вітальним словом звертались почесні гості, серед яких радник Посольства Республіки Куба в Україні (п.Пупо Еміліо Певіда), консул Республіки Болівія в Україні (п. Тордойа Рохас Владімір Хосе), Другий секретар Посольства Республіки Сербія в Україні (п.Невена Яковлевіч), члени Африканської ради в Україні (п.Сісей Мохамед С., п.Діалло Ісса Садіо), керівництво Європейської організації People to People International (В.Магістреллі, В.Денк), представники Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України (п.М.Глоба) та ін.

На відкритті фестивалю демонстрували свої таланти група «Нуво-Альянс» (Гвінея), тріо «Sol Cuba» (Куба), зразковий ансамбль сучасної хореографії «Мрія» Центру дитячо-юнацької творчості Дніпровського району м.Києва, учні Київського державного хореографічного училища та багато інших.

Родзинкою фестивалю «Діалог культур: країни Африки» було виконання танцю Великої картоплі представниками посольства Нігерії в Україні, до якого долучились Надзвичайний та Повноважний Посол і всі представники дипломатичного корпусу.

На секційних засідання команди-учасники представляють свої творчі роботи (виступи, презентації, міні-композиції тощо). Для школярів це надзвичайно відповідальний момент тому, що глядачами можуть бути не тільки однолітки, але й студенти, іноземні гості. Юні учасники мають можливість продемонструвати свої знання, навички, уміння в новій обстановці, відчути особливості командної гри, отримати незабутній досвід творчих виступів.

Майстер-класи та творчі студії є родзинкою фестивалю, можливістю зануритися у неперевершений світ культурного розмаїття країн та народів світу. Як правило до їх організації та проведення долучаються іноземні гості.

Пропонуємо розглянути таблицю, де демонструються кількісні показники певних параметрів фестивального дійства та теми майстер-класів і творчих студій.

**Кількісні показники фестивального дійства,
тематика майстер-класів та творчих студій**

Фестиваль	Учасники	Секційні засідання	Майстер-класи, творчі студії
«Діалог культур: країни Африки» 11 березня 2011 р.	170 старшокласників із 25 навчальних закладів, 50 іноземних гостей із 11 країн (учасників)	6 секцій, представлено 17 країн	6 майстер-класів
<i>Тематика майстер-класів:</i> «Елементи національного костюму» (Нігерія, Сьєрра-Леоне), «Секрети африканських зачісок» (Чад), «Заварюємо каву по-ефіопськи» (Ефіопія), «Створюємо тропічну маску» (Камерун, Республіка Конго), «Граємо на африканських тамтамах» (Гвінея)			
«Діалог культур: країни Латинської Америки» 25 листопада 2011 р.	200 старшокласників із 31 навчального закладу, 30 гостей (учасників)	8 секцій, представлено 18 країн	3 майстер-класи для широкого загалу
<i>Тематика майстер-класів:</i> «Танцюємо сальсу» (Куба), «Граємо на національних інструментах» (Болівія), «Готуємо національні страви» (Аргентина)			
«Діалог культур: країни Європи» 3 грудня 2012 р.	210 старшокласників із 43 навчальних закладів, 50 гостей (учасників)	8 секцій, представлено 26 країн	1 майстер-клас, 3 творчі студії для широкого загалу
<i>Тематика майстер-класів та творчих студій:</i> «Народно-сценічний танець», «Українська музика як явище світової культури», «Розвиток образотворчого мистецтва Західної Європи на прикладі пам'яток із колекції Музея імені Ханенків», «Культурно-історичний образ Македонії. Взаємозбагачення культур: Македонія та Україна»			

Як показано в таблиці, кількість учасників фестивалю щороку збільшується. Окрім цього, до організації та проведення фестивалю активно долучаються викладачі, співробітники, студенти бакалаврату, коледжів Університету «КРОК», яких задіяно біля 100 осіб щороку. Організація подібного заходу стала можливою виключно при корпоративній співпраці багатьох підрозділів університету. Тільки у спільному тандемі можна провести такий масштабний захід.

До організації і проведення майстер-класів, творчих студій долучилися Посольство Нігерії, Африканська рада в Україні; Посольства Аргентини, Куби, консульство Болівії в Україні, «Salsa Club», аргентинський ресторан «Ель Гаучо»; Київське державне хореографічне училище, Представництво Росспівробітництва в Україні, Київський інститут музики ім.Р.М.Глієра, Національний музей мистецтв імені Богдана та Варвари Ханенків, громадська організація «Київський

слов'янський університет». Лекцію про Македонію прочитав Надзвичайний Повноважний Посол Республіки Македонія в Україні п.Ацо Спасеноскі.

Третім етапом організації та проведення фестивалю є *підсумковий*, де аналізуються усі деталі дійства, складається звіт. Особливо важливим моментом є організація листів-вдячності усім співорганізаторам та волонтерам фестивалю. Також, не менш важливим є розповсюдження набутого досвіду серед колег та однодумців.

Перший фестиваль «Діалог культур: країни Африки» справив таке глибоке враження на його учасників, що був зроблений фільм «Діалог культур з країнами Африки», який на Міжнародному фестивалі документальних фільмів в Одесі «Кінологос-2011» отримав спеціальний приз «Світова культура».

Практичний досвід проведення подібних заходів дозволив чітко виділити і сформулювати **«п'ять кроків успіху»** для головного організатора дійства:

1. Взяти на себе повну відповідальність за організацію та проведення заходу.
2. Розробити ідею творчо, змістовно, віддано; сформулювати потужну мотивацію заходу.
3. Сформувати команду партнерів-однодумців серед колег, учнів (студентів), співорганізаторів; чітко визначити сфери відповідальності.
4. Забезпечити постійний (власний та командний) позитивний емоційний стан у процесі підготовки та проведення заходу.
5. Подякувати кожному співорганізатору та партнеру дійства.

Просвітництво завжди було і залишається головною місією освітян. Спільними зусиллями представників вищої та середньої школи країнознавчий просвітницький проект «Діалог культур» продемонстрував можливість виховувати молоде покоління на кращих зразках світової культури, сприяти на практиці розумінню інших культурних світів, реально створювати можливості для виховання культури миру і злагоди між народами.

Враження про фестиваль «Діалог культур: країни Африки» його учасників:

Школярі: «супер, нічого подібного не бачили», «найбільше сподобались там-тами і танець Великої картоплі», «ніколи раніше не приміряла африканський одяг», «емоції переповнюють», «наші африканські гості щирі та привітні», «запрошуйте ще»».

Студенти-міжнародники: «вивчати в теорії одне – на практиці зовсім інше, ми вражені», «не просто бути модератором, пригадав все, що знав», «дуже хвилювалась, це моє перше знайомство з представниками африканських країн, вражена самобутньою культурою», «давно не пам'ятаю такої величезної кількості позитивних емоцій».

п.Сісей Мохамед С. – президент Африканської Ради в Україні: «Такі зустрічі сприяють взаєморозумінню між народами, підвищують рівень освіченості про традиції та звичаї, сприяють налагодженню теплих стосунків між нашими народами».

п.Андреас Венгер – Надзвичайний і Повноважний Посол ПАР в Україні: «Я надзвичайно вражений. За три роки мого перебування в Україні – перший раз така подія. Для молоді подібні фестивалі дуже важливі, молодь – наше майбутнє. Важливо допомогти людям розуміти один одного, тоді легше будувати діалог і все стає можливим».